

medicus

ИНФОРМАТИВЕН ГЛАСНИК НА ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО - ШТИП, БРОЈ 27, 2018

СОДРЖИНА:

ИНТЕРВЈУ СО Д-Р ВЛАДИМИР МИЛОШЕВ, Државен секретар при Министерство за здравство на Република Македонија	4
ДАНИНГ - КРУГЕРОВ ЕФЕКТ Д-р Верица Стојменова , спец. психијатар	6
КАРЦИНОМ НА ДОЈКА Д-р Александара Стојановски	8
ДЕТЕКЦИЈА И ЗАСТАПЕНОСТ НА ИНФЕКЦИИ СО HELICOBACTER PYLORI ВО АДОЛЕСЦЕНТНА ВОЗРАСТ Тања Панева, проф д-р Даниела Јаничевик-Ивановска	10
НЕВРОРЕХАБИЛИТАЦИСКИ СТРАТЕГИИ КАЈ ПАЦИЕНТИ СО МУЛТИПЛА СКЛЕРОЗА Марија Трајкова, Доц. д-р Данче Василева	12
СТИГМА И ПРЕДРАСУДИ ЗА ЛИЦА СО ПСИХИЈАТРИСКИ РАСТРОЈСТВА д-р Роза Арсова спец. психијатар, д-р Славица И. Перунковска спец. психијатар	14
„ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ – ЗДРАВЈЕ НАСЕКАДЕ,,	16
ПРОУЧУВАЊЕ НА ЕФЕКТОТ НА КИНЕЗИТЕРАПИЈАТА КОМБИНИРАНА СО ПЕЛОИДОТЕРАПИЈА КАЈ ВОЗРАСНИ ЛУЃЕ СО БИЛАТЕРАЛНА ГОНАРТРОЗА Жасмина Колева	18
ЗАСТАПЕНОСТ НА ПАЦИЕНТИ СО АРТРОЗА НА КОЛКОТ (COXARTHROSIS) ВО ПЕРИОДОТ 2015/2016 ГОДИНА НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА КОЧАНИ Кирил Панов, Доц. Д-р Тоше Крстев	20
КИНЕЗИТЕРАПИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ФРАКТУРА НА ЛАКОТЕН ЗГЛОБ Доц. д-р Ленче Николовска, Викторија Костова	22
ОСТЕОПОРОЗА Доц. д-р Ленче Николовска, Кристина Горѓиоска	24
Причини за болка после стоматолошки интервенции Доц,др Наташа Лонгурова Доц,др Катерина Златановска Проф,др Ивона Ковачевска	26
Влијанието на плунката врз ретенцијата на тоталните протези д-р Верица Тонева, д-р Кочовски Дарк, д-р Александра Тонева, проф. д-р Ивона Ковачевска	28
ПРОГРЕСИВНА АБРАЗИЈА - ТЕРАПИЈА СО ПРОТЕТИКА д-р Катерина Спасовска – специјалист по протетика, д-р Данило Крстевски - специјалист по протетик, д-р Дубравка Ангелиќ – стоматолог , Дарио Крстевски – апсолвент	30

ОСТЕОПОРОЗА

Доц. д-р Ленче Николовска, Кристина Горѓиоска

Остеопорозата е системско скелетно заболување што се карактеризира со намалена коскена маса и нарушување на коскената микроархитектура и зголемување на склоноста кон фрактури и деформитети.

Класификација на остеопорозата според етиологија

Примарна остеопороза може да биде:

- *Постменопаузална* се јавува кај жени после менопаузата најчесто 10-15 години. Манифестацијата на болеста е најчесто на долгите коски.

- *Сенилна* е карактеристична за жени и мажи над 70 години и најчесто се манифестира со фрактури на колк и 'рбетниот столб. Два важни фактори кои се поврзани со старосната гра-

ница се смалена активност на остеобластите и смалена апсорпција на калциум.

Секундарна остеопороза

Секундарната остеопороза е поврзана со некои болести (хронична бубрежна инсуфициенција, системски заболувања, ендокринолошки заболувања), хирушки зафати, долга имобилизација или лекови (кортикостероиди, антидепресиви, антациди).

Ризик фактори за појава на остеопорозата се:

- *Пол* - појавата на остеопороза е поголема кај жените во однос на мажите. Жените имаат помалку коскено ткиво и го губат побрзо од мажите, пред се поради хормонските промени што се случуваат во менопаузата.

- *Возраст* - со самото стареење

се зголемува ризикот од остеопороза, коските со текот на времето стануваат се потенки и послаби.

- *Раса* - белата раса има најголем ризик.

- *Фамилијарна анамнеза* - луѓето чии родители имаат историја на фрактури, исто така можат да имаат намалена коскена маса и со тоа зголемен ризик од фрактури.

- *Структура на коските и телесната тежина* - ситни, мали коски и мала телесна тежина се сметаат за ризик фактори.

- *Податоци за менопауза и менструален циклус* - пореметен менструален циклус и рана менопауза го зголемуваат ризик факторот.

Ризик фактори на кои не може да се влијае се: пушењето, недостаток на витамин Д, консумирање

алкохол, кафе, газирани пијалоци, подолга имобилизација и др.

Симптоми и превенција

Остеопорозата се нарекува “тивка болест”, бидејќи губењето на коскената маса се случува неосетно. Луѓето најчесто не знаат дека имаат остеопороза се додека нивните коски не станат слаби и благ удар или лесен пад може да доведат до скршеници. Најчести фрактури се на рбетниот столб, колкот и рачниот зглоб. Иако генетските фактори имаат голема улога дали индивидуата има ризик од остеопороза, животните навики значајно влијаат на развојот на коската. Исхраната и физичката активност се пресудни за тоа колку се здрави коските и колку телото може да ги обнови. Балансирана исхрана со калциум и витамин Д.

Цел

Целта при изработка на овој труд е да се прикаже колкава е застапеноста на пациенти со ос-

теопороза во Општа болница - Прилеп, за период од 2011-2013 година.

Матријали и методи

За изработка е на овој труд е спроведена ретроспективна анализа за застапеност на пациенти со остеопороза во Општа болница - Прилеп. Податоците се добиени од Центарот за јавно здравје - Прилеп. Истражувањето се однесува за периодот од 2011-2013 година.

Резултати

Од истражувањето се увиде дека пациенти со дијагностицирана остеопороза по возраст, најзастапена е возрасна популација од 64 до 74 години и изнесува 183 пациенти. Додека пак ова заболување е ретко кај возрасна популација од 45-54 години, регистрирани се 30 пациенти. Бројот на пациенти со остеопороза за 2011 година изнесува 123, каде 4 се мажи, а 119 се жени. Во 2012 година вкупниот број е поголем и изнесува 148,

каде 4 се мажи, а 144 се жени. Во 2013 година вкупниот број изнесува 147, каде 4 се мажи, а 143 се жени.

Дискусија и заклучок

Од истражувања можеме да видиме дека остеопорозата повеќе е застапена кај женската популација и невработеноста претставува ризик фактор кој ја зголемува остеопорозата. Во однос на полот, повеќе е доминантна кај жените, од колку кај мажите. Најмногу е застапена кај возрасна популација од 65-74 години, додека најмалку кај возрасна популација од 45-54 години. Недоволна физичка активност и невработеноста го зголемуваат ризикот од остеопороза.

Литература:

1. Рамова Попова, Е. (2008) Третман на болка во физикална медицина, Скопје, 51-55.
2. Податоци од Центар за јавно здравје - Прилеп.
3. Рамова Попова, Е. (2008) Физикална терапија со медицинска рехабилитација, Скопје, 60-72.